

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Elišky Cihlářové a soudců JUDr. Radana Malíka a JUDr. Jaroslava Hubáčka v právní věci stěžovatelky **T. S.**, zastoupené JUDr. Annou Bělunkovou, advokátkou se sídlem v Ostravě – Mariánské Hory a Hulváky, Tovární 8, za účasti **Ministerstva vnitra**, se sídlem v Praze 7, Nad Štolou 3, v řízení o kasační stížnosti proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 5. 5. 2005, č. j. 63 Az 184/2004 – 21,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.
- III.** Odměna advokátky JUDr. Anny Bělunkové **s e u r č u j e** částkou 2150 Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

Rozsudkem Krajského soudu v Ostravě ze dne 5. 5. 2005, č. j. 63 Az 184/2004 – 21, byla zamítnuta žaloba stěžovatelky proti rozhodnutí Ministerstva vnitra (dále jen „ministerstvo“) ze dne 8. 10. 2004, č. j. OAM-2870/VL-07-11-2004, jímž byla zamítnuta její žádost o udělení azylu jako zjevně nedůvodná podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“). Krajský soud v odůvodnění rozsudku uvedl, že z obsahu správního spisu vyplývá, že stěžovatelka zemi svého původu opustila z ekonomických důvodů, když neměla na placení školného na vysoké škole a bez vzdělání a praxe nebyla schopná najít si práci. Důvody uplatněné stěžovatelkou jsou nepodřaditelné zákonným důvodům pro udělení azylu, a ministerstvo proto nepochybně, jestliže její žádost zamítlo jako zjevně nedůvodnou podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu, neboť

stěžovatelka neuvedla žádné skutečnosti svědčící o tom, že by mohla být vystavena pronásledování z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu. Podle názoru krajského soudu se ministerstvo žádostí stěžovatelky zabývalo odpovědně a svědomitě a vycházelo ze spolehlivého zjištěného stavu věci. Stěžovatelce byla dána možnost, aby se před vydáním rozhodnutí vyjádřila k podkladům, případně navrhla jejich doplnění. Jak vyplývá z dokumentů založených ve správním spise, ministerstvo si opatřilo potřebné podklady pro rozhodnutí, takže vycházelo ze spolehlivě zjištěného stavu věci. Z odůvodnění napadeného správního rozhodnutí vyplývá, které skutečnosti byly podkladem rozhodnutí, jakými úvahami bylo ministerstvo vedeno při hodnocení důkazů a při použití právních předpisů, na základě kterých rozhodovalo, takže námitky stěžovatelky nejsou důvodné.

V kasační stížnosti podané v zákonné lhůtě stěžovatelka uvedla, že podle jejího názoru ministerstvo nezjistilo přesně a úplně skutečný stav věci před vydáním rozhodnutí, čímž porušilo § 3 odst. 4, § 32 odst. 1 a § 46 zákona č. 71/1967 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), a v důsledku toho i nesprávně posoudilo její žádost o azyl. Dále namítala, že důkazy, které si ministerstvo opatřilo pro své rozhodnutí, nebyly úplné, čímž došlo opětovně k porušení § 32 odst. 1 a § 34 odst. 1 správního řádu a ministerstvo nemohlo tedy správně usuzovat na skutkové a právní otázky, které pro své rozhodnutí potřebuje zodpovědět, a že rozhodnutí nevyplyvá z zjištěných podkladů, tj. není zde logická vazba mezi rozhodnutím a podkladem pro ně. Poukázala na to, že na Ukrajině je přesně taková tíživá situace, kterou popisuje čl. 53 Příručky k postupům a kritériím pro určování právního postavení uprchlíků, vydané Vysokým komisařem v lednu 1992 v Ženevě (dále jen „příručka“), a upozornila i na čl. 43 tohoto dokumentu. Na výzvu krajského soudu doplnila kasační stížnost tak, že jako důvod jejího podání označila § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. Tvrdila, že v jejím případě jsou dány důvody azylu podle § 12 písm. b) zákona o azylu, neboť je příslušnicí nejchudší vrstvy, nemá na Ukrajině již žádné příbuzné s výjimkou dědečka ve věku 76 let. Ostatní příbuzní žijí v České republice a otec již zemřel. Tyto skutečnosti podle ní odůvodňují její strach z pronásledování z důvodu příslušnosti k určité sociální skupině, neboť na Ukrajině panuje tíživá situace a svoboda jednotlivce je tam ohrožena. Proto stěžovatelka navrhla zrušení napadeného rozsudku, vrácení věci krajskému soudu k dalšímu řízení a přiznání kasační stížnosti odkladného účinku.

Ministerstvo ve vyjádření ke kasační stížnosti popřelo její oprávněnost, neboť jak správní rozhodnutí, tak i rozsudek krajského soudu byly vydány v souladu s právními předpisy. Ministerstvo odkázalo na správní spis, zejména na podání a výpovědi stěžovatelky učiněná ve správním řízení, a na vydané rozhodnutí. Stížní námitky týkající se porušení správního řádu ze strany ministerstva stěžovatelka ve vztahu ke svým důvodům pro podání žádosti o udělení azylu, tj. ve vztahu k ekonomickým problémům na Ukrajině a k legalizaci pobytu v České republice, neupřesnila ani nepodložila argumenty. Podle s. ř. s. nepostačí, vytýká-li stěžovatelka v kasační stížnosti obecně, že zákon byl porušen anebo to, že řízení bylo vadné, aniž by poukazovala na konkrétní skutečnosti, z nichž je takové tvrzení dovozováno. Tyto námitky lze proto považovat za formální. Povinnost zjistit skutečný stav věci podle § 32 správního řádu má ministerstvo pouze v rozsahu důvodů, které žadatel o azyl v průběhu správního řízení uvedl. Je tedy na stěžovatelce, aby věrohodně doložila, že je skutečně pronásledována. Podle ministerstva nelze stěžovatelkou tvrzené nezákonnosti a nepřezkoumatelnosti vydaného rozhodnutí přisvědčit. Ministerstvo neshledalo souvislost mezi stěžovatelkou citovanou příručkou a jí uváděnými důvody pro podání žádosti o azyl. Ministerstvo posoudilo důvody stěžovatelky pro podání žádosti o udělení azylu jako azylově irelevantní. Nově stěžovatelka uplatňuje tvrzení o své příslušnosti k sociální skupině, a to k vrstvě nejchudších občanů Ukrajiny.

Tuto okolnost však neuplatnila v azylovém řízení, ačkoliv jí v tom nic nebránilo. Podle § 109 odst. 4 s. ř. s. nelze k tvrzení uvedenému až v kasační stížnosti přihlídnout, protože je stěžovatelka uplatnila až po vydání napadených rozhodnutí. Podání kasační stížnosti stěžovatelkou s návrhem na odkladný účinek je stejně účelovým úkonem, jako bylo i její podání žádosti o azyl a žaloby k soudu. Stěžovatelka si chtěla těmito svými podáními legalizovat pobyt na území České republiky. Proto ministerstvo navrholo zamítnutí kasační stížnosti pro její nedůvodnost a nepřiznání odkladného účinku.

Nejvyšší správní soud přezkoumal na základě kasační stížnosti napadený rozsudek v souladu s ustanovením § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které uplatnila stěžovatelka v podané kasační stížnosti a přitom neshledal vady uvedené v odstavci 3 citovaného ustanovení, k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti.

Zákon o azylu vedle pozitivního vymezení předpokladů pro udělení azylu v § 12, § 13 a § 14 stanoví také vylučující důvody, při jejichž naplnění nelze žadateli azyl udělit. Tyto důvody jsou taxativně stanoveny v § 15 a 16 zákona o azylu. Podle ustanovení § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu se žádost o udělení azylu zamítne jako zjevně nedůvodná, jestliže žadatel neuvádí skutečnost svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 citovaného zákona.

Stěžovatelka v žádosti o udělení azylu i následně při pohovoru uvedla, že v roce 2000 ukončila střední školu a nastoupila na technickou univerzitu ve městě Krivoj Rog. Po dvou letech musela studium kvůli nedostatku finančních prostředků zanechat. Nebyla nikde zaměstnána, rovněž rodiče nepracovali, žili z výnosů domácího hospodářství a státní podpory, kterou dostávala matka. Dále stěžovatelka uvedla, že v její vlasti bezplatné vzdělání neexistuje, musí se platit školné, ubytování, strava, za dopravu a dávat úplatky. Také na státních školách se musí připlácet. Ona sama rovněž uplácěla, aby mohla absolvovat polovinu z požadovaných zkoušek. Brání všimného je nešvar běžný na všech ukrajinských univerzitách, rozdílů je jen jeho výše. Pripustila, že s podobnými potížemi se potýkají i ostatní obyvatelé její vlasti, nemá však žádný názor na skutečnost, čím je tento nepříznivý stav způsoben. Ve vlasti se s žádostí o pomoc na nikoho neobrátila, rozhodla se přímo využít nabídky příbuzných a odjela do České republiky. Zde přicestovala dne 19. 9. 2004 na základě cestovního pasu a osmidenního turistického víza. Do azylového řízení vstoupila poslední den platnosti víza, neboť její vízum nebylo možné prodloužit, a někdo jí poradil, že jí zbývá jen požádat o azyl. Pripustila, že do azylového řízení vstoupila, neboť si tímto krokem chtěla legalizovat svůj pobyt a studovat. Se státními orgány ani soukromými osobami ve své vlasti nikdy žádné problémy neměla a v případě svého návratu do vlasti se ničeho neobávala. Jiné důvody, kvůli kterým opustila vlast a nyní žádá o azyl, neuvedla.

Jak již Nejvyšší správní soud opakovaně judikoval (viz rozsudky ze dne 20. 11. 2003, sp. zn. 2 Azs 27/2003 a ze dne 18. 12. 2003, sp. zn. 5 Azs 22/2003) správní orgán má povinnost zjišťovat skutečnosti rozhodné pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu jen tehdy, jestliže žadatel o udělení azylu alespoň tvrdí, že existují důvody v tomto ustanovení uvedené, případně neuvádí jen důvody ekonomické. V opačném případě žádost jako zjevně nedůvodnou zamítne. Nedojde-li k zamítnutí žádosti jako zjevně nedůvodné ve lhůtě do třiceti dnů od zahájení správního řízení, vydá správní orgán rozhodnutí podle ustanovení § 12 zákona o azylu s dalšími akcesorickými výroky, tj. existencí překážky vycestování. To ovšem neznamená, a ze žádného ustanovení zákona tak nelze dovodit, že by správnímu orgánu za této situace vznikla povinnost, aby sám domýšlel právně relevantní důvody pro udělení azylu žadatelem neuplatněné a posléze k těmto důvodům činil příslušná skutková zjištění.

Povinnost zjistit skutečný stav věci podle ustanovení § 32 správního řádu má správní orgán pouze v rozsahu důvodů, které žadatel v průběhu správního řízení uvedl. Ministerstvo si pro rozhodnutí opatřilo dostatek podkladů, když vycházelo z tvrzení stěžovatelky uváděných v návrhu na zahájení řízení a v pohovoru k důvodům návrhu. S podklady pro rozhodnutí měla stěžovatelka možnost se seznámit a vyjádřit se k nim. Této možnosti využila, s obsahem protokolu o pohovoru vyjádřila souhlas a nežádala jeho doplnění ani změny. Takto zjištěný skutkový stav nelze, zejména s ohledem na skutečnosti uvedené stěžovatelkou ve správním řízení, považovat za nedostačující pro rozhodnutí ve věci. Proto Nejvyšší správní soud v řízení neshledal vadu ve smyslu § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s.

Námítka stěžovatelky, že v jejím případě jsou dány důvody azylu podle § 12 písm. b) zákona o azylu, protože je příslušnicí nejchudší vrstvy a nemá na Ukrajině již žádné příbuzné s výjimkou dědečka, a tyto skutečnosti podle ní odůvodňují její strach z pronásledování z důvodu příslušnosti k určité sociální skupině, je podle Nejvyššího správního soudu nepřijatelná. Porovnáním obsahu žaloby a kasační stížnosti Nejvyšší správní soud zjistil, že tuto námitku stěžovatelka neuplatnila v řízení před soudem, jehož rozhodnutí má být přezkoumáno, ač tak učinit mohla (§ 104 odst. 4 s. ř. s.).

Nejvyšší správní soud z důvodů výše uvedených podle ustanovení § 110 odst. 1 s. ř. s. kasační stížnost zamítl. Ve věci rozhodl v souladu s § 109 odst. 1 s. ř. s., podle něhož rozhoduje Nejvyšší správní soud o kasační stížnosti zpravidla bez jednání, když neshledal důvody pro jeho nařízení.

O stěžovatelkou podaném návrhu, aby kasační stížnosti byl přiznán odkladný účinek podle ust. § 107 s. ř. s., Nejvyšší správní soud nerozhodl, neboť se jedná o věc, která byla vyřízena v souladu s ust. § 56 odst. 2 ve spojení s § 120 s. ř. s. přednostně.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 1, věta první ve spojení s § 120 s. ř. s., podle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Stěžovatelka v řízení úspěch neměla, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení a ministerstvu žádné náklady s tímto řízením nevznikly.

Stěžovatelce byla pro řízení o kasační stížnosti soudem ustanovena zástupkyně advokátka a podle § 35 odst. 7 s. ř. s. platí v takovém případě odměna advokátky včetně hotových výdajů stát. Podle § 9 odst. 3 písm. f) vyhlášky č. 177/1996 Sb., ve znění pozdějších předpisů, náleží advokátce odměna za dva úkony právní služby 2 x 1000 Kč (§ 11 odst. 1 písm. f) ve spojení s odst. 3 a § 11 odst. 1 písm. d) citované vyhlášky) a podle § 13 odst. 3 citované vyhlášky náhrada hotových výdajů v částce 2 x 75 Kč, celkem tedy 2150 Kč.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 23. března 2006

JUDr. Eliška Cihlářová
předsedkyně senátu